

Forhåbentlig kan Disruptionrådet identificere overordnede og langsigtede muligheder

VILLY SØGAARD
lektor ved Institut for Sociologi,
Miljø- og Erhvervsøkonomi
Syddansk Universitet

Disruption er ifølge Websters store ordbog at "brække i stykker, opsplitte, rive fra hinanden". På godt dansk er Disruptionrådet m.a.o. et destruktionsråd. Bag navnet ligger en opfattelse af, at vi befinder os på den globale konkurrences evigt brændende platform, hvor man konstant må springe for livet og overlade fortiden til elementernes rasen.

Det er, ifølge retorikken, ikke længere forandringen, men accelerationen, der er konstant – eller måske endog eksponentiel. Sjovt nok synes denne acceleration dog ikke at slå igennem i statistikken: Produktiviteten stiger langsomt mere end i 1960'erne; forskydnin-gerne i beskæftigelsen mellem sektorerne skrider jævnt videre; folkekirkens medlemstal daler støt. Befolkningstallet stiger, men langtfra som i 1950'erne.

Der er tre grunde til, at udviklingen ser ud, som om den accelererer. For det første bliver vi alle ældre. For barnet er et år en evighed; oldingen sukker, at årene flyr. For det andet er fremtiden altid usikker, mens fortiden hviler trygt i sin grav. Cubakrisen holder ingen vågne i dag, som den gjorde i 1962. For det tredje er informationsbombardementet taget til, så selv de unge er usikre på, om de nu er opdaterede.

De knappe faktorer er vores evne til at indtage og fordøje information. Derfor larmen fra virksomheder, institutioner og enkeltpersoner, som jagter vores opmærksomhed med løfter om at redde os fra at komme bagud.

Angsten for at sække agterud er imidlertid retningsløs og peger ikke fremad. Det er farligt, hvis landets ledelse orienterer sig efter dette kakofoniske kør, for fragmenteringen af opmærksomheden hindrer fordybelse og innovation. Til gengæld skrues tempoet op, hvilket ofte bidrager mere til panik end produktivitet.

Vi burde i stedet bekende os til A.P. Møllers gammelkendte motto om rettidig omhu. Supertankerens styrmand må fastholde sit fjerne mål og på mellemdistancen disponere roligt, velovervejede og forudscende for at kunne justere kursen i tide. Oceanernes tunge majestæter kan ikke manøvrere hurtigt og

skal ikke efterligne vandscooterne i Københavns havn. Det kan og skal det danske samfund heller ikke.

Begrebet om disruptiv innovation blev lanceret for 20 år siden af professor Clayton Christensen fra Harvard Business School. Trods navnet er disruptiv innovation en proces, som normalt strækker sig over flere år.

Det tog lang tid for den digitale fotografering at udvikle sig til det niveau, hvor den undergravede markedet for kemisk fotografering. Det kemiske fotografi blev udkonkurreret nedefra af en digital teknologi, som længe var blevet betragtet som underlødige.

Hæderkronede virksomheder, som havde været dygtige til at lytte til deres eksisterende kunder, havde glemt at lytte til dem, der kunne være blevet det. De tabte til den langsigtede disruption pga. mangel på rettidig omhu.

Selv om udviklingen næppe accelererer, er der ingen tvivl om, at mægtige kræfter er i skred: klimaproblemet og den grønne om-

stilling; befolkningsudviklingen globalt og aldringen herhjemme; den voksende ulighed; automatisering og kunstig intelligens; den politiske udvikling i retning af en multipolær verdensorden; presset på velfærdsstaterne og EU's sammenhængskraft.

I al deres asiatiske væld rummer disse tektoniske skred både trusler og muligheder, både destruktion og kreation. Der er i dag mange eksempler på virksomheder, som har bygget et sundt forretningsgrundlag op omkring den grønne omstilling. Tilsvarende ligger der utvivlsomt et betydeligt langsigtet markedspotentiale i at få fodfæste på fremtidens vækstmarkeder og samtidig bidrage til den økonomiske udvikling, f.eks. i Afrika.

Det skal ikke glemmes, at den globalisering, som givet har øget uligheden i vores del af verden, samtidig har løftet millioner ud af fattigdom. Det vil den forhåbentlig fortsat gøre. Lad os håbe, at Disruptionrådet vil have formatet til at identificere sådanne overordnede, langsigtede muligheder.

”

Bag navnet (Disruptionrådet, red.) ligger en opfattelse af, at vi befinder os på den globale konkurrences evigt brændende platform, hvor man konstant må springe for livet og overlade fortiden til elementernes rasen.